

L'EFFECTE DEL BURNOUT ENTRE EL PROFESSORAT *

* Aquest article el publicam com a complement del "Burnout en professors..." de M. A. Manassero i altres, que apareix al núm. anterior (96) de PISSARRA.

El terme "burnout" fa referència a la problemàtica d'aquelles persones, que manifesten una sèrie de dificultats en el seu treball, i una sèrie de símptomes que expressarien un desgast professional o la sensació d'estar cremat.

L'escola, lloc on tradicionalment s'aprenia i es respectava el docent, s'ha convertit en un espai en el qual es manifesten moltes insatisfaccions i es materialitzen múltiples contradiccions, que moltes vegades es canalitzen en contra del propi docent.

Hi ha moltes raons que fan que aquest tema sigui actualitat:

1. L'augment de les expectatives educatives per a l'alumnat en general i per als alumnes amb necessitats especials en particular, generat en els pares i familiars amb motiu de la reforma del sistema educatiu.
2. La major imposició sobre el professorat per part de l'Administració, per una banda en la major preparació tècnica i, per altra, un major coneixement psicològic dels subjectes a qui va dirigit l'ensenyament, així com una major exigència de resultats.
3. La gran sensibilitat per part dels pares i la societat envers els serveis socials, amb una disminució del criteri d'autoritat en la societat i un augment del nivell cultural.
4. La importància que han anat cobrant, en les darreres dècades, els temes de salut mental i de prevenció.
5. L'augment de la violència i de les agressions cap al professorat.
6. La manca de rendiment adequat del professorat estressat alhora que manifesta necessitat d'ajuda.

Denominam "burnout" la dificultat per adaptar-se a una situació laboral, caracteritzada per una interacció negativa entre el professional, el lloc de treball i la resta de companys i alumnes. Aquesta dificultat adaptativa és fonamentalment de tipus emocional i es caracteritza per una sensació d'estrès permanent i esgotament psicològic, amb la sensació d'incapacitat absoluta per adequar-se a les exigències.

El terme "burnout" fa referència a un tipus d'estrès laboral i institucional generat específicament en aquelles professions caracteritzades per la relació constant i directe amb altres persones i més concretament en aquelles professions que mantenen una relació d'ajuda.

El síndrome "burnout" no apareix de forma brusca, sinó en la fase final d'un procés continu d'inadequació al lloc de treball. El professor tendeix a augmentar el seu esforç per compensar el deteriorament laboral i personal, no obstant això la situació d'estrès es va incrementant, i afloren així signes evidents com irritació, tensió, por a l'aula, etc.

D'altra banda, disminueix la seva habilitat per manejar situacions en general, la seva capacitat de concentració, d'anàlisi objectiva i de raonament. Tot això no fa més que agreujar la situació i augmentar així mateix la sensació d'impotència per respondre a les exigències del seu treball.

Això genera un cercle viciós del qual cada cop li és més difícil sortir. Apareixen la negació d'emocions, s'incrementa l'aïllament, l'absentisme laboral, els desitjos de canviar de feina, les conductes violentes, etc.

El "burnout" correspondria ja a la darrera fase en la que existeix una clara inadequació i incapacitat per abordar la situació laboral. □